

Discurs d'investidura del Molt Hble. Sr. Artur Mas i Gavarró, candidat proposat a la Presidència de la Generalitat de Catalunya

20 de desembre de 2012

Molt Honorable Senyora presidenta del Parlament.

Senyores i senyors diputats.

En compliment de l'encàrrec rebut per la presidenta del Parlament, em presento davant d'aquesta cambra per formalitzar la meva candidatura per a la investidura com a president de la Generalitat de Catalunya, presentar el programa de govern, i demanar-los, si escau, la seva confiança.

Avui fa justament dos anys em presentava davant aquest mateix Parlament per ser investit President, i en el meu discurs d'aleshores els plantejava un gran repte de país: obrir la transició nacional basada en el dret a decidir, amb el Pacte Fiscal com a primer objectiu.

Hi ha elements del meu discurs d'aleshores que segueixen absolutament vigents i, amb el pas del temps, encara s'han refermat més. Els indicava que s'havia constatat que el pacte constitucional entre Catalunya i l'Estat, tal com el llegia el Tribunal Constitucional i l'interpretava el Govern de l'Estat, no donava més de si. Dos anys després no només no s'ha refet cap pont, sinó que les hostilitats i atacs a l'autogovern són cada dia més palesos, i més intensos.

La sentència del TC va tallar de soca-rel qualsevol possibilitat de fer evolucionar Espanya cap a un estat plurinacional. Les potencialitats de la Constitució per construir un Estat plurinacional no s'han sabut aprofitar. Hem passat d'una certa evolució autonòmica durant dues dècades –anys vuitanta i noranta- a una involució autonòmica en aquesta darrera dècada.

Catalunya ha d'acceptar d'una vegada per totes que Espanya no vol ser canviada, i està en el seu dret a no ser canviada. Tanmateix, Espanya també hauria d'acceptar que Catalunya no vol ser ni absorbida, ni assimilada, ni homogeneïtzada. Espanya segueix veient-se i interpretant-se amb una mirada i una pulsio centralistes: el mapa determina que tot el que és important comença i acaba a Madrid. I una part molt majoritària de la societat catalana no comparteix aquest mapa. El vol canviar. El volem canviar.

Durant dècades, de fet durant més d'un segle, s'ha intentat des de Catalunya col·laborar amb l'Estat per ajudar a construir una Espanya democràtica, europea i moderna. Sempre amb l'esperança que aquesta "nova" Espanya fos comprensiva, tolerant i respectuosa amb la personalitat pròpia de Catalunya i amb les aspiracions de

progrés i benestar de la societat catalana, tan diversa en els seu orígens, i alhora prou cohesionada en el seu present.

Aquesta esperança, però, s'ha vist frustrada. I per evitar que quedi definitivament frustrada, Catalunya ha d'encetar un nou camí, una nova manera de fer, una nova estratègia. Com els apuntava fa dos anys, Catalunya ha de fer la seva pròpia transició nacional, que de fet és l'únic camí que ens queda per conquerir un benestar col·lectiu que estigui més d'acord amb la capacitat productiva del nostre país, una justícia social que descansi més en les decisions autònomes de les institucions catalanes i en els valors compartits del poble català, i una identitat de matriu cultural que pugui projectar-se en el context de la globalització per aportar des de Catalunya el nostre gra de sorra en la millora de la humanitat.

És, per tant, un itinerari nou que requereix una nova mentalitat: per construir el nostre futur hem de dependre més de nosaltres mateixos i menys d'alguns altres. En una paraula, ens hem de guanyar el nostre futur.

La transició nacional que els apuntava fa dos anys es basava i es basa en el dret a decidir. Dret a decidir vol dir sobirania, però sobretot democràcia. I en el cas de Catalunya, dret a decidir vol dir esperit pacífic, absència total de violència, fins i tot verbal. Dret a decidir vol dir majories sòlides, i alhora respecte a les minories. Crec que és amb aquests valors i aquestes actituds que hem d'encarar el nostre procés de transició nacional.

Fa dos anys, centrava la voluntat de començar la transició nacional a partir del Pacte Fiscal, basant-nos en la creença àmpliament majoritària que calia donar una resposta al dèficit fiscal crònic que pateix el nostre país i que calia fer-ho a través d'un pacte bilateral amb l'Estat. La resposta al plantejament molt majoritari del Parlament és prou coneguda: la vàrem tenir el passat mes de setembre a la Moncloa per part del President Rajoy, en forma d'un no rotund a la proposta de Pacte Fiscal basat en el concert econòmic.

Ara, fins i tot aquells que no el van defensar en la seva totalitat reclamen el Pacte Fiscal, i els que negaven el dèficit fiscal reconeixen la necessitat d'un model de finançament per a Catalunya. Llàstima que no haguessin sabut veure-ho i defensar-ho abans, quan tocava. La suma de tots ens hauria fet més forts.

Quan vaig anar a la Moncloa el 20 de setembre d'enguany no només hi anava amb un mandat molt majoritari i explícit del Parlament, sinó pocs dies després de la manifestació més multitudinària de la història de Catalunya. Una manifestació amb un lema: Catalunya, nou Estat d'Europa. Vaig creure, i segueixo creient, que no es podia fer el sord a aquest gran clam i que en moments excepcionals calien decisions excepcionals i, com a conseqüència, les eleccions del 25 de novembre passat van ser convocades per traslladar a les urnes el que el poble català havia manifestat al carrer.

Les eleccions s'han produït i el poble català s'ha expressat de manera inequívoca. Gairebé un 70% de participació, la més alta de tota la història en unes eleccions al Parlament de Catalunya. Del resultat de les eleccions els puc dir que, de la mateixa manera que és cert que no vaig tenir el recolzament electoral que esperava, no és menys cert que el poble català es va manifestar de manera inequívoca donant suport al dret a decidir. Gairebé dos terços, i amb intensitats i tonalitats diferents, gairebé quatre cinquenes parts d'aquest Parlament, som favorables que el poble català pugui ser consultat sobre el seu futur polític.

La decisió sobre el futur polític d'una nació, d'un país, és un tema de summa transcendència, que obliga a la necessària confrontació de models polítics. Totes les idees són vàlides; tots els models i propostes, dignes de ser presentats i defensats; l'únic límit que ens hem de posar com a demòcrates és que la darrera paraula només la té el poble i que la seva voluntat, sigui coincident o no amb els nostres plantejaments inicials, ha de ser acatada i acceptada. I, en aquest sentit, els resultats i les majories que es deriven de les darreres eleccions són molt clars. Plurals i diverses, però molt clares. Dret a decidir i consulta sobre el futur polític de la nació catalana.

Aquesta és la nova centralitat política que hi ha a Catalunya. Una Catalunya que pateix, com tots els països d'Europa, les conseqüències duríssimes d'una crisi econòmica que s'allarga en el temps. Que pateix les conseqüències d'haver de reduir dràsticament la despesa pública per tal de fer front al compliment d'uns objectius de dèficit que se li imposen per part de l'Estat de manera desproporcionada, injusta i deslleial. I que pateix les conseqüències d'haver de fer front al retorn d'un deute de grans dimensions. Una Catalunya que ha de fer front a aquesta difícil i complexa situació sense les eines de les quals disposen els estats i amb la sensació creixent que l'Estat que hem ajudat a construir ni ens protegeix, ni ens defensa ni ens respecta.

Des de Catalunya hem sigut lleials proposant models de finançament, nous estatuts i marcs que permetessin créixer en l'autogovern, alhora que garantissin el respecte a la seva identitat. Com a resposta a aquesta lleialtat hem rebut atacs al nostre model lingüístic i educatiu, lectures restrictives de la Constitució per empètir l'autogovern, dèficits notables d'inversió en les infraestructures productives que podien fer més forta la nostra economia i models de finançament de difícil comprensió que no només perpetuen el dèficit fiscal sinó que, després de les corresponents quotes de solidaritat, ens situen encara per darrere del que és la nostra aportació al sistema comú.

És arran de totes aquestes realitats que una gran part d'aquest país, molt majoritària, ha arribat al convenciment que així no podem continuar. Que la manca d'instruments i eines no ens permet donar resposta, com necessitaríem, als problemes de la gent malgrat tenir prou capacitat i recursos propis per fer front a la situació actual, i que, per tant, hem de poder decidir si volem ser responsables de les nostres decisions o volem seguir en el marc d'un estat que ens vol empètir com a nació, que dificulta el nostre creixement econòmic i el manteniment del nostre estat del benestar.

La centralitat del país s'ha situat en el dret a decidir i l'encàrrec ha estat que pertoca arribar-hi amb acords plurals i fulls de ruta compartits. Apel·lo a la responsabilitat

d'aquesta Cambra, a tota ella, per facilitar un procés negociat, dialogat, a la recerca dels marcs legals necessaris que l'emparin i sota la voluntat d'arribar a consensos en els procediments i processos que s'han de dur a terme per garantir el seu necessari desenvolupament.

Assumim tots plegats la responsabilitat de donar resposta a aquest repte democràtic, al qual ha donat un suport molt majoritari el poble de Catalunya, i fem-ho des de la confrontació d'idees i de projectes en lloc de fer-ho des de la desqualificació i la negació de drets.

Els anuncio, per tant, que durant aquesta legislatura i d'acord amb els pactes assolits per a la investidura, el Govern sotmetrà a consulta del poble de Catalunya la decisió del futur polític i nacional del país i ho farà per garantir el seu desenvolupament econòmic, social i cultural i la supervivència, enfortiment i millora del seu estat de benestar. Aquesta consulta serà duta a terme sota el marc legal que l'empari i amb la voluntat d'arribar a un consens tan ampli com sigui possible amb totes les forces polítiques i socials d'aquest país.

Paral·lelament a la preparació de la consulta, el Govern treballarà en la definició i el desenvolupament de les estructures d'estat que cal tenir a punt per al nou escenari. Exemples d'aquesta tasca que caldrà dur a terme sense demora són la transformació de l'Agència Tributària, continuant el procés ja endegat de col·laboració amb els organismes tributaris de les quatre diputacions; la transformació de l'Institut Català de Finances en el banc públic de Catalunya; l'adaptació del Cos de Mossos d'Esquadra per actuar com a policia integral; la nova organització territorial de Catalunya sota criteris de racionalització i simplificació de l'Administració local; la futura llei de la funció pública catalana; i l'elaboració d'un conjunt de plans sobre Seguretat Social, Administració de justícia, energia, aigua, telecomunicacions, infraestructures de transport com aeroports, ports, ferrocarrils i xarxes viàries, amb l'objectiu de disposar de tots els estudis, plans i estructures per a la configuració d'un Estat a Catalunya, si així ho decideix lliurement el poble català.

Al costat de la preparació de les futures estructures d'estat, caldrà també dedicar esforços a explicar a Europa i al món el procés democràtic que vol endegar Catalunya.

Aspirem a ser un país normal, com tants d'altres n'hi ha en el món. Si vostès es miren el mapa de la Unió Europea, veuran que en menys d'una dècada l'evolució ha sigut notabilíssima. S'ha passat de 15 països a 27, 28 l'any que ve comptant Croàcia.

Resulta evident que la dimensió no és el paràmetre per esdevenir membre de la Unió Europea –la gran majoria dels nous membres són països sensiblement més petits que Catalunya– ni tampoc la garantia de l'eficiència i la competitivitat: hi ha països petits que van molt bé –per exemple, Àustria, Finlàndia, Suècia o Dinamarca–, d'altres no gaire grans que no van tan bé –Grècia, Irlanda o Portugal–, n'hi ha de grans que també se'n surten bé –Alemanya–, i de grans que no se'n surten gaire bé –Espanya–. La dimensió, per tant, no és el problema.

Val a dir que Catalunya té tots els atributs per ser considerat un país normal entre els països normals del món: té un territori definit; una població amb uns valors col·lectius compartits i amb un sentiment nacional àmpliament majoritari; una cultura i una llengua pròpies; unes institucions d'autogovern seculars; una tradició i un llegat jurídics d'alt valor; i una economia prou sòlida, moderna i oberta al món, junt amb una capital, Barcelona, que té un gran poder d'atracció i d'aglutinar projectes de primer ordre que ajuden a situar Catalunya a nivell internacional.

És indubtable que en els darrers tres mesos Catalunya ha tingut un ressò a escala europea i mundial com mai havia experimentat. Despertem interès, sense apartar-nos d'un escrupolós comportament democràtic.

Som observats. I serem observats amb lupa. Fet que ens obliga a fer les coses especialment bé, sense errors innecessaris, sense ingenuïtats, i aplicant el sentit polític amb el qual es mouen els països en el context internacional.

Ser observats vol dir, entre d'altres coses, que des de la Unió Europea faran un seguiment de com la Generalitat fa front al sanejament de les finances públiques, la reducció dels dèficits públics i la moderació de l'endeutament públic.

És a dir, com apliquem des de Catalunya les polítiques d'austeritat pactades a nivell europeu i ara com ara encara vigents i sense indicis de voler-se revisar, com a mínim en el curt termini.

Permetin-me que faci una breu i sintètica descripció de la realitat. L'any 2010 el dèficit que tenia autoritzat la Generalitat era com a màxim de 4.800 M€, uns 640 euros per cada un dels 7,5 milions de catalans. La realitat va ser un dèficit, no de 4.800 M€ sinó de 8.400 M€, gairebé el doble de l'autoritzat. Equivalia a uns 1.120 euros per cada català.

L'actual Govern es va trobar amb aquesta situació crítica, i amb l'obligació imposada pel Govern espanyol de reduir el dèficit fins a un màxim de 1.400 M€ el proper any 2013. És a dir, en tres anys se'ns imposa una disminució del dèficit equivalent a 7.000 M€, gairebé 1.000 euros de mitjana per cada ciutadà de Catalunya, petit, jove o gran. Ras i curt, se'ns exigeix un esforç de contenció sense precedents, i d'una envergadura enorme, injusta i desproporcionada.

Sovint se'ns diu que el que hem de fer és no acceptar aquestes condicions tan dures i deslleials i deixar de complir. Vull que se sàpiga, però, quines són les conseqüències d'actuar així: la primera, la Generalitat cada vegada depèn més del Govern Central, que accentua el seu control polític sobre la ja retallada autonomia catalana; la segona, que tot allò que gastem de més no ens ho finança ningú, i per tant es deixa de pagar. Quan parlin d'aquests conceptes, tinguin en compte quin sentit té gastar de més si allò que et compromets a gastar no ho podràs pagar.

Dit això, l'esforç que està fent l'actual Govern de Catalunya per reduir el dèficit i redreçar les finances públiques de Catalunya és ingent. A finals d'aquest any es podrà comprovar, confio que amb dades força positives, l'esforç enorme que s'està duent a terme.

Tinguin en compte que aquesta reducció del dèficit s'està fent enmig de les condicions següents, totes adverses:

- en un context de recessió econòmica que provoca que els ingressos derivats dels impostos baixin perquè hi ha menys activitat;
- pagant cada vegada més interessos pel deute acumulat. Entre 2010 i 2012 la partida d'interessos, l'única que ha augmentat aquests darrers anys, s'ha més que doblat;
- assumint compromisos de despesa adquirits en anys anteriors, sense cobertura econòmica. Es gastava sense saber com es pagaria;
- sense que l'Estat pagui els deutes que té contrets per llei amb Catalunya, en àmbits com les infraestructures o la llei de la dependència;
- deixant de rebre recursos per part del Govern central en àrees tan sensibles com l'ensenyament, la formació per a l'ocupació, les polítiques actives per a persones aturades, les polítiques d'habitatge, els recursos per a escoles bressol, els pagaments per a la dependència o les polítiques d'integració de la immigració; àrees que hem de seguir atenent, encara que el Govern central se'n desentén;
- havent de pagar més impostos, com l'augment de l'IVA, sense beneficiar-nos de la major recaptació;
- havent de renunciar a ingressos addicionals, com l'euro per recepta o probablement el nou impost sobre dipòsits bancaris, perquè el Govern central els recorre o se'ls apropia;
- i finalment, veient com la Unió Europea flexibilitza el compliment del dèficit a Espanya, ajudant-la a base de donar-li més temps, mentre que l'Estat espanyol endureix les condicions a les comunitats autònomes a base de donar-nos menys temps.

Aquesta és la situació de les nostres finances públiques. Una situació dura, molt dura. Gairebé diabòlica, perquè, malgrat tot, Catalunya disposa de prou capacitat de generar riquesa per poder viure millor i al mateix temps contenir els nostres dèficits i deutes públics.

Patim, com a país, per la persistència de la crisi. Patim per les mesures desproporcionades d'austeritat que ens imposa l'Estat espanyol. Patim per haver generat deutes excessius en temps de bonança. I sobretot patim per un dèficit fiscal amb Espanya que malmet i perjudica la nostra economia i el nostre benestar col·lectiu.

Fa pocs dies el President Lula da Silva va rebre el Premi Internacional Catalunya. Després de l'acte ens va comentar el següent: molts països d'Europa, també Espanya, i Catalunya, han descarrilat el seu tren. Quan el tren ha sortit de la via, no és el moment de les discussions, de les disputes i de les baralles. És el moment de tornar a posar el tren sobre la via. Després ja discutirem a quin vagó va cadascú i a quina velocitat anem. Però abans hem de situar de nou el tren en el seu carril, perquè altrament no hi haurà ni trajecte, ni passatgers ni destí possible.

Són reflexions del President Lula, que em semblen oportunes per la seva lucidesa i sentit comú, en aquest moment d'inici d'una nova legislatura.

Estem en un moment en el qual és fàcil carregar-se governs; atenció, però, perquè també és fàcil carregar-se països.

I quan hi deixa d'haver país, tant se val estar al govern o no. Afortunadament, no és el cas de Catalunya, i per això demano a les forces polítiques d'aquest Parlament que assumim plegats uns objectius comuns de país per tal de poder superar la crisi el més ràpidament possible i amb la major garantia de protecció de les polítiques socials per als ciutadans.

En aquest sentit, els proposo que actuem amb les majories més àmplies possibles per defensar el següent:

Primer, que les institucions comunitàries flexibilitzin els criteris de dèficit per a les economies del sud d'Europa i, molt especialment, de l'Estat espanyol. Ho estan fent, però caldrà fer-ho més.

Segon, que l'Estat espanyol revisi amb urgència el repartiment injust dels nivells de dèficit de les comunitats autònomes, en tant que responsables principalíssimes de les polítiques de l'estat del benestar.

Tercer, que la Generalitat desplegui tots els esforços comunicatius i de convenciment per tal de transmetre a les institucions europees i la comunitat internacional els esforços que estan fent Catalunya i la seva ciutadania pel que fa a l'aplicació de polítiques d'austeritat i de consolidació pressupostària.

Quart, que la Generalitat reclami a l'Estat espanyol un comportament lleial que permeti no només repartir els costos dels ajustos d'una manera equitativa d'acord amb les competències assumides per Catalunya, sinó també cobrar tots els deutes pendents.

El nostre objectiu en matèria pressupostària és clar. Catalunya ha de tenir capacitat total per gestionar tots els impostos que generem els catalans. Mentre això no passi, no tindrem una solució definitiva a les dificultats pressupostàries. De fet, era el que vàrem plantejar com a Pacte Fiscal i que ni el Govern de l'Estat, ni el principal partit de l'oposició, no varen voler ni entrar a parlar-ne.

Mentre no tinguem aquesta capacitat per gestionar el dia a dia, considero que hem de ser capaços de cercar consensos amplis, tant polítics com socials, sobre els criteris d'elaboració dels pressupostos. Els marges que tenim són limitats, i per tant cal actuar amb molt sentit de la responsabilitat.

M'agradaria explicar, també sintèticament, les línies mestres que haurien d'inspirar els propers pressupostos.

- Els necessaris ajustos de despesa que s'hagin de produir no haurien d'afectar aquelles polítiques públiques adreçades als col·lectius més vulnerables o a les persones amb risc d'exclusió.
- Les polítiques socials han de continuar sent prioritàries. I la despesa orientada a inversions i a millora de la capacitat productiva es prioritzarà en funció de la seva capacitat de generar ocupació i de mobilitzar recursos privats.
- Tots els ajustos de despesa que es facin en aquests pressupostos i que afectin polítiques considerades sensibles, tindran caràcter de reversibles. És a dir, en el moment que la situació pressupostària millori, es valorarà la reintroducció de mesures avui afectades pels ajustos. És just. I serà necessari.
- Una part de l'ajust, que com més gran sigui millor, ha de provenir de l'augment de l'eficiència en la despesa; és a dir, fent bé allò que tantes vegades he repetit, es tracta de fer més i millor amb menys. Ho hem practicat els darrers anys, però encara tenim camp per córrer en àmbits com la contractació centralitzada, la compra innovadora, o les mesures conjuntes d'estalvi.

Tanmateix, l'ajust no només pot venir de la banda de la despesa. És necessari combinar polítiques d'ajust i racionalització de la despesa amb polítiques de majors ingressos. També això s'ha fet en els dos darrers anys. El Govern de la Generalitat ha estat actuant per tres vies. En primer lloc, no reduint l'elevada fiscalitat vigent a l'IRPF, augmentant l'impost sobre actes jurídics documentats i l'impost sobre vendes minoristes de determinats hidrocarburs. En segon lloc, aplicant sense cap reducció, l'impost sobre el patrimoni que va recuperar l'Estat, i que algunes comunitats autònomes que es troben en una situació igual o pitjor que Catalunya, han renunciat a aplicar. En tercer lloc, buscant noves fórmules de participació dels usuaris en la prestació de determinats serveis. D'aquesta manera s'ha creat l'impost sobre l'estada

en establiments turístics, el tiquet moderador sobre la recepta mèdica o l'augment de les taxes universitàries.

En els pressupostos de la Generalitat per a l'any 2013 haurem de seguir amb aquesta mateixa tendència. En aquest sentit és intenció del nou Govern implantar de manera efectiva l'impost sobre els dipòsits bancaris. Per això en la sessió de Govern del 18 de desembre es va aprovar un decret llei que creava aquesta figura tributària. I ho vàrem fer per aquest procediment excepcional perquè el Govern de l'Estat va intentar evitar que Catalunya creés aquest impost, i que altres territoris que ja l'havien creat se'n poguessin beneficiar.

De la mateixa manera també es faran ajustos sobre l'Impost del Patrimoni, abaixant la base a fi que tributin més contribuents, i apujant una mica els tipus.

S'analitzarà una reforma limitada de l'impost de successions i donacions, a fi d'augmentar-ne la progressivitat i la seva capacitat recaptatòria. De manera similar a les despeses més sensibles, també per alguns d'aquests ingressos s'aplicarà el criteri de temporalitat i reversibilitat. Quan la situació millori, s'anul·laran alguns dels increments.

Es promourà la implantació de noves figures tributàries vinculades al medi ambient, d'acord amb les recomanacions que efectua la Comissió Europea. En aquesta línia, cal analitzar aspectes com ara la producció de residus nuclears o l'emissió de gasos contaminants, entre d'altres.

També en la línia de vincular la fiscalitat a hàbits de vida saludables, s'estudiarà la implantació d'un gravamen sobre aquells productes que poden afectar la salut de les persones, com ara les begudes de refresc que continguin un excés de sucre.

Amb aquestes mesures tributàries, i d'altres que puguin analitzar-se, s'espera aconseguir uns ingressos addicionals que permetin suavitzar els ajustos des del vessant de la despesa, sent conscients, això sí, que la solució definitiva passa per la gestió de tots els ingressos que es generen a Catalunya i que l'actual model pressupostari i financer de Catalunya no és només injust, sinó que és insostenible en el temps.

Aquests dies es parla molt, i es debat, sobre com cal fer els ajustos obligats. Repeteixo el que he dit abans, perquè tothom en sigui conscient: si gastem més del que tenim autoritzat, el que gastem de més no ho podrem pagar. No hi ha portes on anar a trucar perquè et financin allò que gastes per sobre del que està autoritzat.

S'ha dit que la magnitud de l'estalvi per a l'any vinent pot ser de l'ordre d'uns 4.000 M€. Un esforç equivalent al que hem fet en els darrers dos anys, ara se'ns exigeix fer-lo en un sol any. No té cap sentit, i per tant lluitarem aferrissadament per modificar aquesta imposició injusta.

Tanmateix, també vull recordar que l'ajustament que caldrà fer sobre el pressupost de la Generalitat de l'any 2013 vindrà més de la reducció de la despesa que de l'increment dels ingressos, perquè el marge de maniobra que té la Generalitat en matèria fiscal és molt reduïda.

Ho comprovaran quan debatem els propers pressupostos, que confio que entrin en aquesta Cambra en el primer trimestre de l'any.

Dit això, dues reflexions més:

- és lògic que, si cal seguir estalviant, una part d'aquest estalvi vingui d'augmentar ingressos i no només de reduir despesa. I això vol dir actuar sobre impostos, encara que sigui temporalment.
- en aquests darrers dos anys, amb el suport del PP, s'ha mantingut a Catalunya l'IRPF més alt de tot l'Estat; s'ha aplicat l'impost de patrimoni; s'ha creat la taxa turística; l'euro per recepta; s'ha incrementat l'impost d'actes jurídics documentats; s'ha apujat el recàrrec sobre les benzines; i s'han incrementat sensiblement les tarifes de l'aigua, del transport públic i de les matrícules universitàries.

I vull recordar que el Govern central, l'actual i l'anterior, han apujat tots els impostos. No n'ha quedat ni un sense tocar, i tots s'han tocat a l'alça.

Fins ara, els he parlat de dos grans temes: el procés del dret a decidir i la sostenibilitat de les finances públiques. Vull fer notar que aquests dos grans temes varen estar molt presents a les eleccions del 25 de novembre. Varen ser objecte d'un judici popular, si se'm permet utilitzar aquesta expressió, amb les majories i minories que se'n varen derivar.

Som conscients de l'excepcionalitat de la situació actual: una crisi econòmica llarga que comporta unes dures conseqüències socials en forma de més persones a l'atur, més temps per sortir-ne, més famílies que esgoten les prestacions, més joves que no troben feina i més persones que es troben en els llindars de la pobresa.

Quan vaig assumir la presidència de la Generalitat, ara fa dos anys, sabia que ho feia en un context econòmic difícil, a nivell extern i intern. Per això ara voldria endinsar-me en el que segueix essent el nucli central de les preocupacions de la societat catalana: com deixar enrere les dificultats econòmiques, com crear ocupació, com disminuir l'atur i la precarietat laboral, com mirar el futur amb més esperança.

L'any 2011 les previsions macroeconòmiques apuntaven que el 2013 la situació econòmica global milloraria, i aquelles economies que hi arribessin en millors condicions sortrien més ràpidament i millor de la crisi. Per aquest motiu vam apostar per dur a terme una política de sanejament de les finances públiques i de compliment dels requisits marcats per la Unió Europea. Ho vam fer per poder afrontar la

recuperació econòmica en millors condicions i per transmetre a Europa i al món que Catalunya és una economia fiable, solvent i rigorosa.

Dos anys més tard hem vist com aquestes previsions econòmiques no s'han complert i països amb les finances públiques millors que les nostres, com Holanda o França, han hagut de fer front al llarg d'aquests dos darrers anys a plans d'ajust pressupostari tant durs com els que s'estan aplicant a Catalunya.

A més, veiem com la crisi de confiança en el futur de l'euro i una estricta política d'austeritat està perjudicant greument la reactivació econòmica dels països de l'Eurozona, especialment els del sud d'Europa, que encara pateixen més la manca d'accés regular als mercats de crèdit.

Per tant, és evident que tant les causes com els efectes de la crisi traspassen les nostres fronteres i, malauradament, també el nostre marge de maniobra i poder de decisió.

Reduir l'atur va ser, des de l'inici de l'anterior legislatura, el principal repte que va afrontar el Govern de Catalunya. I reduir l'atur ha de ser el principal repte que ha d'afrontar el nou Govern. I ho ha de fer sent conscient que per resoldre aquest problema calen moltes i molt diverses actuacions, la majoria de les quals no estan a les nostres mans i algunes ni tan sols a les mans de l'Estat. La nostra responsabilitat, però, és actuar en tot allò que estigui a les nostres mans i donar suport a totes aquelles reformes que vagin en la direcció correcta.

Al meu parer, les claus de la recuperació econòmica de Catalunya, en allò que depèn més de nosaltres mateixos, passen per tres actituds bàsiques: esperit emprenedor; esperit innovador; esperit exportador.

La tasca principal de les institucions catalanes ha de consistir a fomentar aquest triple esperit. Simplificant i agilitzant el funcionament de les Administracions, impulsant una llei òmnibus d'àmbit local de simplificació de l'activitat econòmica, i progressant en la creació de la finestreta única empresarial amb la supressió o agilització de més de 400 tràmits actualment existents.

Dins l'àmbit de la reactivació econòmica hi ha també l'acció dirigida a facilitar crèdit per a l'activitat productiva. En els darrers dos anys, des de l'ICF, captant diners en el mercat, cosa no pas fàcil com vostès comprendran, s'ha augmentat el suport financer a la petita i mitjana empresa. Més de 5.000 pimes i autònoms catalans han rebut finançament públic de la Generalitat. Cal insistir en aquesta bona línia.

L'altra gran pota de la reactivació econòmica és el suport a la indústria, a través dels gairebé vint clústers identificats a Catalunya, als quals s'hi ha afegit recentment el de l'automòbil. Fomentar la integració i la internacionalització dels nostres centres de recerca i d'innovació, cada vegada més potents i prestigiosos. Alinear l'estratègia catalana de recerca i d'innovació amb l'agenda europea 2020, aprofitant a fons el magnífic treball que duen a terme les universitats catalanes. I atraient talent cap a Catalunya procedent de tot el món.

Un altre tema clau de reactivació és seguir transformant Catalunya en una gran plataforma logística de la Mediterrània i del sud d'Europa, objectiu per al qual són vitals les infraestructures de transport i comunicació, notòriament el corredor ferroviari del Mediterrani, tan imprescindible com oblidat fins fa ben poc.

L'altre eix cabdal és actuar a fons en la formació professional, intensificant els esforços que s'estan duent a terme i amb la vista posada a tenir un sistema de formació professional semblant a l'austríac o a l'alemany. Aquest projecte és decisiu per augmentar l'ocupació i les oportunitats de generar llocs de treball. A cavall de la formació professional, seguirem itineraris personals de formació per a aquelles persones que s'han quedat sense feina i es volen reinserir en el mercat laboral, tot i que en aquest àmbit hi ha hagut una reducció molt gran de recursos per part del Govern central.

Un altre sector important consisteix a utilitzar la capacitat de compra de les Administracions com a element tractor de moltes activitats del país. Un exemple reeixit és el que s'ha aconseguit en el recent macroconcur en el sector de les tecnologies de la informació i la comunicació.

Qualsevol agenda de creixement futur passa necessàriament per la potenciació de l'activitat exterior de l'economia catalana. La internacionalització de l'economia catalana ha esdevingut un factor clau. De fet, en els darrers anys ha estat un dels factors que més ha contribuït al creixement i és un dels factors que més conviden a l'optimisme sobre la competitivitat futura de l'economia catalana. El sector exterior, a través de les exportacions, del turisme i de la inversió exterior ens ha ajudat i ens ha de continuar ajudant a compensar la contracció que patim dins Catalunya i fer de motor de la nostra activitat general.

Exportem cada vegada més, diversifiquem més els nostres mercats. Som la primera força exportadora de l'Estat i probablement del sud d'Europa. De fet, un 28% de totes les exportacions espanyoles tenen el seu origen a Catalunya i som capaços, en un entorn on tots els països malden per exportar, de créixer més que la mitjana mundial i per tant de guanyar quota de mercat. Si és així, deu ser que tenim factors de competitivitat evidents, ja que en cas contrari perdríem quota i en canvi l'estem guanyant.

També hem de potenciar l'agroindústria, un altre dels motors econòmics catalans, i amb ella tota l'agricultura, la ramaderia i la pesca. Volem que la pagesia catalana tingui futur, per la qual cosa caldrà desplegar el Pla Estratègic Nacional de Suport a l'Agricultura i l'Alimentació.

Un altre sector amb moltes capacitats productives i creatives és el de les empreses culturals, amb moltes possibilitats de creixement i d'internacionalització. Així com tota l'ecoempreduria, un altre sector emergent de l'economia catalana.

L'altre eix, les polítiques d'impuls i suport als autònoms i emprenedors. Catalunya és fonamentalment un país de pimes i autònoms i són aquestes i aquests els que poden crear major ocupació.

Volem impulsar un Programa de suport al treball autònom que preveu mesures de sensibilització, finançament i adaptació normativa i fiscalitat per fomentar el creixement sostingut del treball autònom. I dedicar una especial atenció al comerç i als serveis amb la nova Llei reguladora de la seva activitat, a fi de seguir modernitzant el comerç de proximitat.

Així mateix posarem en marxa el Programa Catalunya Emprèn, que destinarà 200 M€ a l'objectiu de mobilitzar 3.500 projectes d'emprenedoria per a la creació d'empreses i generar ocupació. La voluntat del Govern és generar un mínim de 60.000 noves empreses i la creació de 100.000 llocs de treball en els propers quatre anys.

En aquest àmbit, el Govern impulsarà també la nova Llei d'Emprenedoria per fomentar l'esperit emprenedor i la creació d'empreses, i per tal d'obtenir sinergies i simplificar els processos que facilitin la creació d'empreses el Departament d'Empresa i Ocupació començarà un procés d'alineació dels diferents recursos en matèria d'emprenedoria (xarxa INICIA, SOC I ACCIO).

Fins ara els he parlat de tres grans temes de país que considero cabdals per a la propera legislatura: dret a decidir i consulta, sanejament dels comptes públics i reactivació econòmica i ocupació. Ara els vull parlar d'un quart tema.

El nostre país s'ha anat dotant en els darrers trenta anys d'un ampli ventall de polítiques socials i de protecció pública que han permès garantir el nostre model de cohesió social i la igualtat d'oportunitats per a tots els ciutadans.

Al llarg d'aquests darrers dos anys, el Govern s'ha vist obligat a aplicar ajustos en totes les partides pressupostàries, també en l'àmbit de polítiques socials, tot i que des del primer moment es va advertir que es marcarien unes línies vermelles infranquejables i que es prioritzarien aquelles mesures per aconseguir una major eficiència, com així s'ha procurat fer.

La situació és la que és, i no voler veure-la, no voler reconèixer-la i disfressar la realitat amb discursos ideològics sobre els motius dels ajustos és fer un flac favor al país, en la mesura que crea unes expectatives que no són reals en el curt termini.

Insisteixo, la realitat és la que és. Ja l'he comentada abans, i és de sobres coneguda per tots nosaltres. Ara el que cal és prendre decisions, crec que és el moment que el país prengui les grans decisions que marcaran el seu destí, i també en l'àmbit social cal prendre decisions importants.

Unes decisions que estan apuntades en l'Acord per a la X legislatura entre CiU i ERC. En síntesi, són les següents:

- Elaborar un contracte programa que vinculi la futura recuperació dels ingressos globals de la Generalitat a la recuperació de la despesa i la inversió

- Impulsar un Pacte Nacional contra la Pobresa i l'Exclusió Social.
- Impulsar, en el marc de la legislació catalana, la millora de la regulació dels productes financers i de la dació en pagament, fins on arribin les nostres capacitats legislatives.
- Treballar per assegurar la continuïtat dels centres especials de treball i inserció laboral de persones discapacitades en risc per les retallades a les polítiques actives d'ocupació per part de l'Estat.
- Potenciar un fons i un servei de rescat de famílies, potenciar la mediació entre entitats financeres i famílies en els processos de desnonaments i la disposició d'una xarxa de pisos d'emergència. Potenciar el servei de l'Ofideute.
- Impulsar una Llei de reforma de la renda mínima d'inserció per superar el Decret 384/2011 i evitar l'exclusió social.
- Garantir l'estabilitat de les entitats del Tercer Sector Social com una de les peces bàsiques en el sistema de serveis socials del nostre país (taula permanent amb el sector per minimitzar els problemes de tresoreria).
- Defensar el sistema educatiu català i de la immersió lingüística com un pilar fonamental de la societat catalana.
- Garantir que tota la ciutadania tingui dret i accés a l'assistència sanitària pública.
- Desplegar de manera efectiva el Pla de suport a la família 2012-2016, perquè és una institució bàsica de la nostra societat. Desenvolupar un pacte intergeneracional que garanteixi la presència de persones grans en els diversos àmbits de la societat.
- Promoure el Pacte per la infància a Catalunya, amb especial atenció a les mesures de lluita contra la pobresa infantil.
- Exercir plenament les competències com a entitat competent i autoritat central reconeguda pel Conveni de l'Haia, en els processos d'adopció internacional.
- Impulsar la Llei catalana de promoció de l'autonomia personal.

Previsiblement els pressupostos de la Generalitat per al 2013 no permetran destinar més recursos, en valor absolut a polítiques socials, d'entrada. Per tant, caldrà fer un esforç molt gran per tal de prioritzar aquells serveis públics considerats preferents, que preservin el principi d'igualtat d'oportunitats, i aquelles polítiques amb una major incidència en els col·lectius més vulnerables i amb major risc d'exclusió social. I aquest serà un exercici d'una enorme responsabilitat, que comportarà un esforç d'objectivitat i

capacitat d'avaluació i anàlisi per tal de determinar allò que és imprescindible i intocable d'allò que no ho és tant, encara que sigui important.

Pot semblar que ens enfrontem a un exercici impossible, però si mirem al nostre voltant, al nostre entorn proper, veurem que hi ha països que ja han fet aquest esforç col·lectiu en altres moments, i afortunadament, se n'han sortit i avui afronten la crisi amb millors condicions que la resta de països. Certament són països que tenen un Estat, i per tant molta més capacitat de decisió i moltes més eines que Catalunya.

Durant la dècada dels noranta, els països nòrdics van viure una crisi econòmica important, no tan global com la que estem travessant actualment, però va ser una crisi important que els va empènyer a aplicar reformes en els seus models d'estat del benestar. Van ser capaços de repensar el sistema, de saber prioritzar allò que van considerar essencial, i posar-se d'acord en com obtenir els ingressos suficients per mantenir-lo, i sobretot, per protegir-lo de manera que, independentment de la conjuntura econòmica externa, el nucli del sistema no es veiés afectat. Ara bé, què va fer possible l'aplicació d'aquelles mesures en qüestions tan sensibles com les polítiques socials? Doncs que hi va haver una unitat de les forces polítiques i de la societat civil a favor de realitzar sacrificis temporals a canvi de mantenir i protegir de cara al futur un model ampli i segur de polítiques socials públiques.

És a dir, va haver-hi: una combinació de conscienciació, unitat, responsabilitat (individual i col·lectiva) i, coresponsabilitat entre el govern, les forces polítiques parlamentàries i la societat.

Si nosaltres volem protegir el nostre model d'estat del benestar cal que actuem amb sentit de país, generositat, i amb una solidària visió de futur. Cal que pensem en el demà per protegir el que tenim avui. I això exigirà esforços, però la societat catalana ja ha demostrat amb escreix que és una societat madura i responsable, conscient de la situació que travessa el país, i que aposta per un model de país amb una cobertura social pública i de qualitat. Ens pertoca, doncs, als representants polítics assumir la responsabilitat d'assegurar les bases del nostre model d'estat del benestar per tal de consensuar els límits infranquejables que no volem que es vegin vulnerats i afectats, encara que això comporti esforços i mesures no sempre populars.

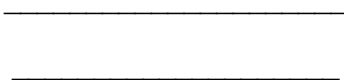
Cal que entre tots assumim la responsabilitat d'analitzar amb objectivitat les línies que són essencials i diferenciar-les d'aquelles que no ho són tant, i en les quals es pot fer una mica menys o d'una manera diferent sense perjudicar la validesa de tot el sistema.

En aquest sentit i tal com em vaig comprometre durant la campanya electoral, convocaré abans d'entrar els pressupostos de l'any 2013 una cimera amb els grups parlamentaris per debatre i, si és possible, acordar les línies mestres d'aquesta prioritització.

Tota reforma suposa costos però si la fem amb consens i pensant més en el futur de tots plegats que en els interessos individuals del dia a dia, el país hi sortirà guanyant, i la societat catalana guanyarà un sistema de drets socials més protegit, més segur i més estable.

L'acció de govern durant la propera legislatura estarà fonamentada en la garantia de la supervivència del nostre model d'estat del benestar, a partir de la definició d'uns estàndards bàsics en les polítiques de salut, benestar i ensenyament.

La salut com a pilar de l'estat del benestar que situa la igualtat d'oportunitat d'accés a un sistema de sanitat pública i de qualitat com l'eix central del seu funcionament; les polítiques socials com a pilar de protecció i defensa dels col·lectius més vulnerables en la defensa de la cohesió i la justícia social; i l'Ensenyament com a base del futur i el sosteniment de la nostra societat que fa de l'educació la màxima expressió de la llibertat i la igualtat entre els ciutadans, i amb especial èmfasi, defensarem el nostre model d'immersió lingüística com a tret essencial de la convivència i la cohesió social del país i element essencial per a la igualtat d'oportunitats. El nostre model d'immersió lingüística és un model avalat pels seus resultats i respectat internacionalment, defensat majoritàriament per la nostra societat i que és sinònim d'èxit i de progrés.

Senyores diputades i senyors diputats, ahir en l'acte de signatura de l'acord entre CiU i ERC vaig intentar fer entendre el que és una evidència: Catalunya, les institucions catalanes i la societat catalana, ha de fer front al mateix temps i per tant de manera simultània a tres reptes d'una magnitud gegantina. El primer, la pitjor recessió econòmica en moltes dècades. El segon, la pitjor crisi de les finances públiques que hem viscut des de la recuperació de la democràcia a finals dels anys setanta. El tercer, l'operació política i de país de més envergadura dels darrers tres segles, després de la caiguda de Barcelona l'any 1714, consistent a exercir en aquesta legislatura el dret a l'autodeterminació, un dret reconegut a totes les nacions del món.

Aquest és el panorama que tenim al davant. Un panorama que no canviarà simplement perquè el neguem. La realitat, en aquest moment de la nostra història, no és amable, no és dolça.

Però hi podem fer front, i la podem canviar. La nostra actitud ha de ser de combat i de superació, i no de conformisme o de resignació. Tampoc és el moment del populisme, ni de la demagògia, i menys encara del cinisme. Aquest Parlament, i el Govern que se'n derivi d'aquí uns dies, i el conjunt de la societat catalana, tenim el repte apassionant i la responsabilitat històrica d'aixecar el país econòmicament i tornar al camí de la creació de riquesa i d'ocupació; de sanejar definitivament les nostres finances públiques per assegurar les parets mestres del nostre estat del benestar i la modernització del nostre país; i de fer que Catalunya sigui un país lliure entre les nacions lliures del món.

Un país lliure no vol dir un país aïllat, ni reclòs en ell mateix. Simplement vol dir un país en què les persones que el componen i que li donen sentit són protagonistes del seu destí. A quina persona que ho vulgui li negaríem un projecte propi de vida basat en la seva llibertat individual? A quin poble que ho vulgui li negarem un projecte col·lectiu

basat en la seva llibertat? De vegades s'acostuma a dramatitzar fins a la histèria o al ridícul fets o situacions que són molt elementals. I la llibertat, individual o col·lectiva, és un d'aquests fets elementals, una d'aquestes situacions normals.

Encetem, doncs, una legislatura, la desena, que és probablement la més difícil, la més decisiva i la més apassionant des de la recuperació de la democràcia.

Una legislatura que en el meu ànim té vocació de permanència i d'estabilitat, i que per tant hauria de finalitzar d'aquí quatre anys, l'any 2016. És a dir, tenim temps per davant nostre sense necessitat d'estar pensant tot el dia en les properes eleccions.

Vull fer notar que l'acord que s'ha assolit entre CiU i ERC no és limitatiu. Està obert al diàleg i a la col·laboració amb totes aquelles formacions polítiques que hi vulguin fer aportacions o millores. I no cal dir que està obert a la participació de la societat catalana i del seu teixit associatiu, en el benentès que els macroreptes que tenim davant nostre només es poden superar amb una estreta sintonia, gairebé una simbiosi, entre institucions i societat, en un escenari de coresponsabilitat i colideratge.

Si demà sóc investit nou President de la Generalitat, els he de dir que personalment encaro aquesta responsabilitat en aquesta cruïlla decisiva de la nostra història com un acte de servei en majúscules.

Ser President de Catalunya suposa sempre un honor immens; en aquest moment, també suposa una càrrega immensa. Als mariners no els fa por el mar; els fa respecte. A mi em passa el mateix. No tinc por, però la situació del país em fa respecte. Sé que hem de salpar, sé que trobarem moltes inclemències en la travessia, i sé que el vaixell no està en les millors condicions. També sé, però, que hi haurà una molt bona tripulació. De gent que no fallarà. De persones que hi seran sempre, a les verdes i a les madures. I sé que tindrem un passatge que majoritàriament és conscient de les dificultats de la travessia, però que està compromès i il·lusionat per arribar a un millor port.

Assumiré la meva responsabilitat, si així ho decideix el Parlament, amb una gran càrrega d'il·lusió i de compromís. Faré tot el que sàpiga, i pugui, per no fallar.

Crec que no vaig fallar convocant les eleccions i donant la veu i la decisió al poble de Catalunya el proppassat 25 de novembre. Vaig dir aleshores, i segueixo pensant avui, que no són temps de comoditats institucionals i que cal estar disposat a jugar-se-la més enllà de l'interès personal o partidista.

El poble de Catalunya va parlar, i va decidir. Ho va fer amb una altíssima participació, fet que hauria de constituir un estímul per a tots nosaltres. Quan es parla de qualitat i de regeneració democràtiques, hauríem de tenir present que un bon índex per mesurar-les és precisament el grau de participació en les eleccions. També en aquesta legislatura haurem de seguir parlant a fons de qualitat i de regeneració democràtiques.

La població ens va demanar lideratges compartits i transversals. També ens va demanar responsabilitats compartides. Una cosa porta l'altra.

Encara no ha passat un mes de les eleccions, i ja hi ha acord d'estabilitat, és a dir, l'expressió de responsabilitats compartides. Si tot va bé, demà hi haurà nou President. I la setmana vinent, després de Nadal i Sant Esteve, nou Govern. En un mes haurem enllestit tota aquesta feina, en un marc de complexitat més gran que fa dos anys. Un bon símptoma.

Acabo, fent notar el següent: vaig oferir, després de les eleccions, un govern de més ampli espectre. Un govern que vagi més enllà de Convergència i Unió. La duresa de la situació, i la magnitud sense precedents dels reptes als quals hem de fer front, aconsellaven que fes aquest oferiment. L'ofertament segueix en peu, i seguirà en peu durant tota la legislatura. Un ofertament que s'adreça a aquelles formacions polítiques que, sense negar la realitat, la vulguin transformar en positiu i alhora estiguin compromeses amb l'exercici del dret a l'autodeterminació del poble de Catalunya. Un mandat que també ens ve de les urnes: molt majoritàriament, la població catalana vol decidir democràticament, pacíficament i autònomament el seu futur com a nació.

Moltes gràcies.